ТЕМА 8: ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ГУМАНІТАРНОЇ ПОЛІТИКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В КОНТЕКСТІ СТАНОВЛЕННЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ

1. Державна гуманітарна політика національної безпеки з позиції науки публічного управління та міждисциплінарних підходів

2. Значення громадської безпеки у становленні громадянського суспільства при формуванні державної гуманітарної політики України

3. Зовнішньополітичні виклики та глобалізаційні фактори впливу на громадянське суспільство в контексті національної безпеки

Питання для обговорення

1. Як трактується поняття державної гуманітарної політики в науці публічного управління?
2. Яке місце гуманітарної політики у системі національної безпеки України?
3. Які міждисциплінарні підходи застосовуються до аналізу гуманітарної політики (політологічний, соціологічний, правовий, культурологічний)?
4. У чому полягає взаємозв'язок гуманітарної політики та стійкості держави до внутрішніх і зовнішніх загроз?
5. Які ключові інститути публічної влади відповідають за формування гуманітарної політики у сфері національної безпеки?
6. Яку роль відіграють цінності, ідентичність та національна пам'ять у гуманітарній складовій національної безпеки?
7. Як цифровізація публічного управління впливає на реалізацію державної гуманітарної політики?
8. У чому полягають відмінності між «жорсткими» та «м'якими» інструментами забезпечення національної безпеки?
9. Яким чином гуманітарна політика сприяє формуванню довіри громадян до державних інституцій?
10. Які ризики виникають у разі недосконалості або несистемності державної гуманітарної політики?
11. Як співвідносяться поняття громадської безпеки та громадянського суспільства?
11. Яку роль відіграє безпека громадян у процесі активізації громадської участі?
12. Яким чином держава може залучати інститути громадянського суспільства до формування гуманітарної політики?
13. Які механізми партнерства між владою та громадськістю є найбільш ефективними у сфері гуманітарної безпеки?
14. Чому рівень громадської безпеки безпосередньо впливає на розвиток волонтерського руху?
15. Як війна та гібридні загрози трансформували підходи до громадської безпеки в Україні?
16. Яку роль відіграють територіальні громади у забезпеченні гуманітарної безпеки?
17. Як розвинене громадянське суспільство може протидіяти деструктивним інформаційним впливам?

18. Чи можна вважати громадянське суспільство суб’єктом національної безпеки?

19. Які соціальні, гуманітарні та психологічні наслідки загроз громадській безпеці?

21. Які сучасні зовнішньополітичні загрози найбільше впливають на гуманітарну безпеку України?

22. Як глобалізація впливає на трансформацію громадянського суспільства в Україні?

23. Яку роль відіграють міжнародні організації у підтримці гуманітарної безпеки України?

24. Як інформаційні війни впливають на гуманітарну політику та громадську безпеку?

25. Чому культурна дипломатія є важливим інструментом національної безпеки?

26. Як інтеграція України до ЄС впливає на гуманітарну політику?

27. Які виклики для громадянського суспільства створює міграція та переміщення населення?

28. Як транснаціональні медіа впливають на формування громадської думки та безпеку?

29. Яку роль відіграє міжнародна гуманітарна допомога у період криз та війни?

30. Як держава може забезпечити баланс між відкритістю до світу та захистом національних гуманітарних інтересів?

Ситуативні завдання

1. Ситуація

У прикордонній територіальній громаді різко зросла кількість деструктивних дописів у соціальних мережах, що спрямовані на підрив довіри до органів місцевої влади, дискредитацію Збройних Сил України та провокування міжнаціональної ворожнечі. Частина мешканців громади почала поширювати ці повідомлення.

Завдання:

Визначте, які складові гуманітарної та інформаційної безпеки тут порушено.

Запропонуйте комплекс дій органів влади, громадських організацій і медіа.

Розкрийте роль громадянського суспільства у протидії інформаційним загрозам.

2. Ситуація

У невеликій громаді різко зросла кількість внутрішньо переміщених осіб. Місцеве населення почало висловлювати невдоволення через навантаження на соціальну інфраструктуру, поширюються чутки й упередженість щодо переселенців.

Завдання:

Оцініть ситуацію з позицій гуманітарної та громадської безпеки.

Які інструменти державної гуманітарної політики мають бути задіяні?

Яку роль мають відігравати громадські організації та волонтерські рухи?

3. Ситуація

Через брак фінансування у громаді планується закриття будинку культури, який є осередком громадської активності, патріотичного виховання та волонтерських ініціатив.

Завдання:

Проаналізуйте рішення з позицій національної та гуманітарної безпеки.

Які ризики для громадянського суспільства це створює?

Запропонуйте альтернативні рішення із залученням громади та міжнародних партнерів.

4. Ситуація

У регіоні активізувались культурні проєкти, що фінансуються іноземними фондами з неоднозначним політичним контекстом. Частина місцевих активістів підтримує ці ініціативи, інша — вважає їх загрозою національній ідентичності.

Завдання:

Визначте потенційні ризики та можливості для гуманітарної безпеки.

Як держава має реагувати на подібні ініціативи в межах демократичних принципів?

Чи повинне громадянське суспільство бути регулятором таких процесів?

5. Ситуація

У віддаленій громаді відсутній стабільний інтернет-зв’язок. Мешканці не мають доступу до електронних державних сервісів, онлайн-освіти, інформаційних ресурсів.

Завдання:

Поясніть, як цифрова ізоляція впливає на гуманітарну та громадську безпеку.

Які управлінські рішення повинні бути ухвалені на державному та місцевому рівнях?

Яку роль можуть відіграти громадські ініціативи та міжнародна допомога?

Теми для доповідей та рефератів

1. Державна гуманітарна політика як складова системи національної безпеки України.
2. Роль громадянського суспільства у забезпеченні гуманітарної безпеки держави.
3. Громадська безпека як чинник зміцнення демократичних інститутів в Україні.
4. Вплив війни на трансформацію державної гуманітарної політики України.
5. Інформаційна безпека як елемент гуманітарної політики національної безпеки.
6. Волонтерський рух як інструмент зміцнення гуманітарної безпеки держави.
7. Освітня політика в системі гуманітарної безпеки України.
8. Культурна політика як фактор формування національної ідентичності.

9. Зовнішні гуманітарні впливи та їх значення для національної безпеки України.

10. Міжнародне співробітництво у сфері гуманітарної політики та національної безпеки.

Тести

№ з/п	Питання	Відповіді
1.	Державна гуманітарна політика – це:	А) сфера воєнної безпеки Б) система заходів у сфері економіки В) діяльність держави у сфері освіти, культури, науки, інформації Г) виключно соціальна допомога Д) лише міжнародна діяльність
2.	Об’єктом державної гуманітарної політики є:	А) влада Б) держава В) суспільство та людина Г) політичні еліти Д) міжнародні організації
3.	Суб’єктами гуманітарної політики є:	А) тільки Президент Б) лише парламент В) органи влади та інститути громадянського суспільства Г) тільки місцеві ради Д) політичні партії
4.	Основна мета гуманітарної політики:	А) фінансова стабільність Б) територіальна цілісність В) розвиток людського потенціалу Г) податкові надходження Д) обороноздатність
5.	Який підхід передбачає взаємодію різних наук?	А) галузевий Б) адміністративний В) міждисциплінарний Г) функціональний Д) спеціалізований
6.	Гуманітарна безпека є складовою:	А) економічної безпеки Б) воєнної безпеки В) національної безпеки Г) фінансової безпеки Д) регіональної безпеки
7.	Яка сфера НЕ належить до гуманітарної політики?	А) освіта Б) культура В) наука Г) охорона здоров’я Д) митна справа
8.	Гуманітарна політика ґрунтується на принципі:	А) репресивності Б) домінування держави В) пріоритету прав людини Г) ізоляціонізму Д) закритості
9.	Провідну роль у реалізації гуманітарної політики відіграє:	А) армія Б) громадянське суспільство разом із державою В) бізнес

		Г) політичні партії Д) міжнародні корпорації
10.	Який нормативний документ визначає основу національної безпеки?	А) Закон «Про освіту» Б) Конституція України В) Податковий кодекс Г) Бюджетний кодекс Д) Виборчий кодекс
11.	Громадська безпека – це:	А) захист державної таємниці Б) захист життя і прав громадян у публічному середовищі В) військова оборона Г) митна безпека Д) фінансова стабільність
12.	Громадянське суспільство – це:	А) державні установи Б) політична влада В) система незалежних від держави інститутів Г) силові структури Д) судова влада
13.	Основною ознакою громадянського суспільства є:	А) контроль держави Б) автономність та самоорганізація В) примус Г) централізація Д) адміністративний контроль
14.	Хто є ключовим суб’єктом громадянського суспільства?	А) держава Б) громади та громадяни В) бізнес Г) армія Д) суд
15.	Який фактор найбільше впливає на рівень громадської безпеки?	А) рівень довіри в суспільстві Б) кількість законів В) чисельність чиновників Г) рівень податків Д) міжнародні кредити
16.	Громадська безпека сприяє:	А) зниженню демократії Б) розвитку громадянської активності В) обмеженню прав Г) централізації влади Д) зростанню авторитаризму
17.	Волонтерство є проявом:	А) політичної боротьби Б) громадянського суспільства В) державної влади Г) партійної діяльності Д) бізнес-активності
18.	Основна функція громадянського суспільства у безпеці:	А) контроль і взаємодія з владою Б) адміністративне управління В) військова оборона Г) фінансування держави Д) дипломатія
19.	Інструмент участі громадян у гуманітарній політиці:	А) громадські ради Б) прокуратура В) армія Г) митні органи Д) суд

20.	Яка загроза найбільше підриває громадську безпеку?	А) корупція Б) освіта В) культура Г) розвиток громад Д) участь громадян
21.	Глобалізація – це:	А) ізоляція держав Б) процес світової інтеграції В) авторитаризм Г) окупація Д) воєнний стан
22.	До зовнішніх гуманітарних загроз належить:	А) розвиток освіти Б) інформаційна війна В) фінансування науки Г) цифровізація Д) волонтерство
23.	Інформаційна безпека є складовою:	А) гуманітарної безпеки Б) екологічної В) фінансової Г) логістичної Д) технічної
24.	Міжнародні організації впливають на гуманітарну політику через:	А) стандарти та програми Б) військові накази В) примус Г) санкції Д) окупацію
25.	Гібридні загрози – це:	А) лише військові дії Б) поєднання воєнних, інформаційних та гуманітарних впливів В) тільки економіка Г) лише дипломатія Д) внутрішня політика
26.	Дезінформація є загрозою:	А) економічній безпеці Б) гуманітарній та інформаційній безпеці В) транспортній Г) екологічній Д) енергетичній
27.	Який фактор посилив гуманітарні виклики для України?	А) пандемія Б) євроінтеграція В) повномасштабна війна Г) туризм Д) децентралізація
28.	Яка структура відповідає за гуманітарну політику на державному рівні?	А) МЗС Б) Мінфін В) профільні міністерства (освіти, культури, інформації) Г) СБУ Д) Кабінет Міністрів виключно
29.	Євроінтеграція сприяє:	А) ізоляції Б) розвитку стандартів прав людини В) згортанню свобод Г) авторитаризму Д) скасуванню реформ
30.	М’яка сила (soft power) – це:	А) військовий тиск Б) економічна експансія

		В) культурний та інформаційний вплив Г) санкційний тиск Д) збройне вторгнення
31.	Основний пріоритет гуманітарної політики – це:	А) державний контроль Б) людина та її розвиток В) силові структури Г) податки Д) кордони
32.	Гуманітарна політика спрямована на:	А) обмеження свобод Б) зміцнення демократії В) ізоляцію Г) мілітаризацію Д) централізацію
33.	Основний принцип національної безпеки:	А) пріоритет прав людини Б) жорсткий контроль В) примус Г) репресії Д) обмеження свобод
34.	Взаємодія держави та суспільства забезпечує:	А) конфлікти Б) стабільність та стійкість В) хаос Г) диктатуру Д) авторитаризм
35.	Найважливіший ресурс гуманітарної безпеки:	А) зброя Б) людина В) нафта Г) газ Д) техніка
36.	Державна гуманітарна політика формується на рівні:	А) тільки держави Б) тільки громади В) держави та громадянського суспільства Г) бізнесу Д) ЗМІ
37.	Національна ідентичність є складовою:	А) економічної безпеки Б) гуманітарної безпеки В) митної Г) технічної Д) логістичної
38.	Участь громадян в управлінні – це прояв:	А) авторитаризму Б) демократії В) диктатури Г) анархії Д) бюрократії
39.	Основний виклик гуманітарної безпеки України сьогодні:	А) цифровізація Б) війна та інформаційна агресія В) освіта Г) культура Д) розвиток громад
40.	Кінцева мета гуманітарної політики у сфері безпеки:	А) контроль над громадянами Б) забезпечення національної стійкості через розвиток людини В) зменшення громадської активності Г) централізація влади Д) зниження ролі громадянського суспільства